Ympäristövaliokunta
00102 EDUSKUNTA
YmV@eduskunta.fi

ASIA: U 17/2023 vp
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/62/EY, neuvoston direktiivin 1999/37/EY ja direktiivin (EU) 2019/520 muuttamisesta perävaunuilla varustettujen raskaiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöluokan osalta.

Ympäristöministeriön kirjallinen lausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Ympäristöministeriö kiittää ympäristövaliokuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston selvityksestä eduskunnalle koskien Euroopan komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/62/EY, neuvoston direktiivin 1999/37/EY ja direktiivin (EU) 2019/520 muuttamiseksi perävaunuilla varustettujen raskaiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöluokan osalta. Ehdotuksella muutettaisiin myös direktiivin (EU) 2022/362 säännöksiä, jotka koskevat raskaiden hyötyajoneuvojen infrastruktuuri- ja käyttäjämaksujen hiilidioksidipäästöperusteista porrastamista.

Ympäristöministeriö yhtyy valtioneuvoston kantoihin ja haluaa korostaa eräitä näkökohtia:

Valtioneuvosto tukee komission ehdotuksen yleistä tavoitetta vähentää raskaan tieliikenteen hiilidioksidipäästöjä

- Ympäristöministeriö pitää komission ehdotuksen yleistä tavoitetta vähentää raskaan tieliikenteen hiilidioksidipäästöjä erittäin tärkeänä ajatellen EU:n ja Suomen ilmastotavoitteita.
- Komissio näkee huomattavia mahdollisuuksia vähentää raskaiden tavaraliikenteen ajoneuvoyhdistelmien hiilidioksidipäästöjä tehokkaampien perävaunujen käyttöönoton kannustamisella toimenpiteellä, joka vähentää energiatehokkaimpien perävaunujen käyttökustannuksia eurovinjettidirektiivin alaisissa tiemaksuissa.
- Suomessa ei ole tiemaksuja, joten ehdotuksella ei olisi komission esittämän mukaisia suoria kannustinvaikutuksia tehokkaiden perävaunujen kysyntään ja käyttöön sekä ajoneuvoyhdistelmien päästöihin Suomessa. Vaikutuksia voisi syntyä välillisesti eurooppalaisen kalustomarkkinan kautta. Vahva ja välittävä Suomi, Neuvottelutulos hallitusohjelmasta 16.6.2023 esittää raskaan tavaraliikenteen vinjettimaksun käyttöönottoa. Mikäli Suomessa otetaan käyttöön vinjettimaksu, olisi ehdotuksella

ympäristövaikutuksia kansallisen ohjauskeinon kautta.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että ehdotuksen yhteensopivuutta muun valmisteltavan päästöjä ohjaavan EU-lainsäädännön ja perävaunujen päästösertifioinnin kanssa arvioidaan huolellisesti neuvottelujen kuluessa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että ajoneuvoyhdistelmien ja perävaunujen tehokkuuden luokittelemisessa vaihtoehtoisia käyttövoimia kohdellaan tasavertaisesti ja huomioon otetaan myös suuret ajoneuvomitat ja kuormakoot.

- Komission ehdotus liittyy myös ehdotuksiin uusiksi CO_2-raja-arvoiksi uusille raskaille ajoneuvoille vuodesta 2030 eteenpäin ja mitta- ja massadirektiivin uudistamiseen, jonka tavoitteena on harmonisoida raskaiden ajoneuvoyhdistelmien mittoja ja massoja EU:n alueella.
- Perävaunujen ja puoliperävaunujen vaikutusta raskaiden tavaraliikenteen ajoneuvoyhdistelmien hiilidioksidipäästöihin koskeva lainsäädäntökehys on valmistunut komission annettua ”päästösertifiointiasetus”, jossa määritellään työkalu raskaan kaluston päästöjen simuloinnille
- Suomessa raskaiden ajoneuvojen ja perävaunujen markkinat ovat osittain eriytyneet enimmäismittojen ja -massojen osalta muista jäsenvaltioista. Ajatellen mahdollista tiemaksua ja sillä aikaansaatavia vaikutuksia päästöihin on tarpeen tarkastella miten se ja muu päästöjä ohjaava EU-lainsäädäntö kokonaisuudessaan ohjaisi raskaan tieliikenteen kehitystä Suomessa yhdessä kuljetusten kysynnän kehityksen kanssa.